

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora – Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost

(COM(2020) 408 final – 2020/0104 (COD))

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi instrumenta za tehnično podporo

(COM(2020) 409 final – 2020/0103 (COD))

(2020/C 364/18)

Poročevalec: **Dimitris DIMITRIADIS**

Zaprosilo	Svet Evropske unije, 10. 6. 2020 Evropski parlament, 17. 6. 2020
Pravna podlaga	člena 175(3) in 304 Pogodbe o delovanju Evropske unije
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja mnenja na plenarnem zasedanju	16. 7. 2020
Plenarno zasedanje št.	553
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	208/4/4

1. Sklepi in priporočila

1.1 EESO pozdravlja predlagani mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem) ⁽¹⁾.

1.2 Predlog Evropske komisije poleg ekonomske razsežnosti pravzaprav spodbuja tudi poglobljanje in poenotenje evropske družine, saj krepi solidarnost in sodelovanje med državami članicami.

1.3 Predlog Evropske komisije med drugim dokazuje, da se lahko Evropska unija ob ustrezni politični volji uspešno sooča z velikimi krizami, sprejema resne in verodostojne rešitve ter potrebne in uresničljive kompromise, s čimer nenazadnje prispeva k veliki promociji evropskega ideala.

1.4 EESO meni, da bi moral mehanizem podpirati prehod na podnebno nevtralnost in digitalno gospodarstvo z uporabo sredstev Instrumenta Evropske unije za okrevanje (Next Generation EU) ⁽²⁾, da se pomagajo omiliti družbeno-gospodarske posledice prehoda v najbolj prizadetih regijah.

1.5 Glede na krizo zaradi COVID-19 je potreba po trajnostnem, zelenem in digitalnem okrevanju postala še bolj nujna, kot tudi potreba po podpori najbolj ranljivim regijam.

⁽¹⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o mehanizmu za okrevanje in odpornost, COM(2020) 408 final, 28.5.2020.

⁽²⁾ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu Svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij – Proračun EU kot gonilo načrta okrevanja za Evropo, COM(2020) 442 final.

1.6 EESC je že pojasnil, da „se zavzema za tesno povezavo med programom za podporo reformam ⁽³⁾ in evropskim semestrom“ ⁽⁴⁾, zato bi morali načrti, ki so jih predložile države članice, obravnavati glavne izzive, opredeljene v evropskem semestru, ter bi morali biti usklajeni z načeli evropskega zelenega dogovora in digitalne agende.

1.7 Potrebno je hitro in učinkovito usklajevanje ukrepov med Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom in Evropskim svetom, da se preprečijo zamude, ki bi ogrozile uresničevanje ciljev mehanizma.

1.8 Od držav članic se zahteva takojšen in celovit odziv glede na kratek čas, v katerem je treba pripraviti in dokončati različne načrte projektov.

1.9 Po mnenju EESO je pomembno, da države članice tesno sodelujejo z Evropsko komisijo za odobritev, spremljanje in zagotavljanje uspešnega zaključka projektov, predloženih v okviru mehanizma.

1.10 Načrti bi morali zagotavljati neposredno finančno podporo malim in srednjim podjetjem.

1.11 Po mnenju EESO je zelo pomembno, da je vsak napovedani ukrep, zlasti ko gre za finančno podporo, dopolnjen z jasnimi in za podjetja prijaznimi informacijami o tem, kakšna podpora je na voljo, kako lahko MSP učinkovito dostopajo do različnih finančnih instrumentov EU, ki so na voljo, s kom na ravni EU je treba navezati stik v primeru vprašanj, kateri nacionalni organi sodelujejo pri usmerjanju sredstev, na katere nacionalne akterje se lahko obrnejo MSP, kakšna je vloga nacionalnih bank in katere so njihove obveznosti.

1.12 Predložitev, odobritev, spremljanje in dokončanje projektov bi bilo mogoče pospešiti z aktivnim vključevanjem svetovalnih podjetij iz zasebnega sektorja, ki imajo globalne izkušnje na ustreznih področjih.

1.13 EESO ponovno poudarja, da sta potrebni izmenjava primerov dobre prakse v EU in pospešitev birokratskih postopkov za dodeljevanje in izplačilo razpoložljivih sredstev, pri čemer Evropska komisija zagotavlja potrebno tehnično podporo ⁽⁵⁾.

1.14 Vlogo in stališča socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe bi bilo treba vključiti v načrte, ki jih predložijo države članice. Predvsem je EESO že pozval, da bi morala imeti organizirana civilna družba dejavnejšo vlogo „pri doseganju soglasja med Evropsko komisijo in državami članicami o vsebini programov reform“ ⁽⁶⁾.

1.15 Instrument za tehnično podporo lahko učinkovito dopolni svežnje ukrepov, ki jih predlaga Komisija za reševanje gospodarske škode, povezane s pandemijo zaradi COVID-19.

2. Uvod in splošne ugotovitve

2.1 Cilj predlaganega mehanizma je spodbujanje ekonomske, socialne in teritorialne kohezije Unije z izboljšanjem zmogljivosti držav članic za odpornost in prilagajanje, blažitvijo socialnih in gospodarskih posledic krize ter podpiranjem zelenega in digitalnega prehoda, katerega cilj je do leta 2050 doseči podnebno nevtralnost Evrope. S tem se prispeva k obnovitvi potenciala gospodarstev držav članic za rast v obdobju po krizi zaradi COVID-19 ter hkrati spodbujata ustvarjanje delovnih mest in trajnostna rast.

2.2 Mehanizem bo temeljil na zagotavljanju nepovratne finančne podpore in posojil, da bi se državam, zlasti tistim z nižjimi dohodki na prebivalca in visoko stopnjo brezposelnosti, pomagalo, da se ustrezno soočijo s hudimi gospodarskimi posledicami pandemije.

2.3 Posojila bodo dopolnjevala nepovratno podporo. Dodeljevala se bodo z dolgim rokom zapadlosti in po ugodnih obrestnih merah, ki veljajo za Unijo.

⁽³⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Evropske stabilizacijske funkcije za naložbe, COM(2018) 387 final.

⁽⁴⁾ UL C 62, 15.2.2019, str. 121.

⁽⁵⁾ UL C 237, 6.7.2018, str. 53.

⁽⁶⁾ UL C 62, 15.2.2019, str. 121.

2.4 Pandemija zaradi COVID-19 je največja svetovna zdravstvena kriza našega časa, v kateri je do 12. junija 2020 izgubilo življenje več kot 420 000 ljudi ⁽⁷⁾. COVID-19 je veliko več kot le zdravstvena kriza: njene družbeno-gospodarske posledice po vsem svetu so ogromne in njihov obseg je še težko oceniti. Glede na najnovejše poročilo Svetovne banke o svetovnih gospodarskih obetih (junij 2020) bo šok zaradi koronavirusa povzročil največjo svetovno recesijo po drugi svetovni vojni.

2.5 Svetovno gospodarstvo naj bi se v letu 2020 skrčilo za 5,2 %, kar je za približno trikrat več kot med svetovno finančno krizo v obdobju 2008–2009. Med naprednimi gospodarstvi naj bi realna stopnja rasti BDP v letu 2020 znašala - 6,1 % v ZDA in - 9,1 % v euroobmočju. Svetovna banka v svojem poročilu iz junija 2020 ⁽⁸⁾ izrecno navaja, da bo več milijonov ljudi verjetno zdrsnilo v revščino, saj se pričakuje, da bo več kot 90 % trgov in gospodarstev v razvoju letos zabeležilo krčenje dohodka na prebivalca.

Gospodarske posledice šoka zaradi COVID-19 so ⁽⁹⁾:

- 1) povečanje negotovosti, zaradi česar se povečuje previdnostno varčevanje;
- 2) zmanjšanje potrošnje;
- 3) zmanjšanje zanimanja za produktivne naložbe;
- 4) povečanje števila brezposelnih, od katerih bo verjetno del ljudi trajno brezposelnih;
- 5) zmanjšanje obsega svetovne trgovine in velike motnje v svetovnih dobavnih verigah;
- 6) padec cen osnovnih proizvodov (zlasti cen nafte), kar otežuje financiranje tekočih računov tradicionalnih izvoznikov osnovnih proizvodov;
- 7) močno povečanje potrebnih premij tveganja za lastništvo tveganih sredstev.

2.6 Kot je zdaj splošno znano, lahko ukrepi, ki lahko prispevajo k reševanju zdravstvene krize, poslabšajo gospodarsko krizo in obratno. Izravnava krivulje okuženih v pandemiji neizogibno povzroči naraščanje krivulje makroekonomske recesije in ogroža vse dobavne verige, tudi tiste, ki so ključne za preživetje ljudi (hrana in zdravila). Če bodo posledice pandemije vse večje, lahko sledijo finančne krize, ki bodo povzročile propad posojanja, daljšo svetovno recesijo in počasnejše okrevanje. Kot je razvidno iz poročila Svetovne banke o svetovnih gospodarskih obetih iz junija 2020, je zaradi povečevanja ravni dolga svetovni finančni sistem bolj izpostavljen pretresom na finančnem trgu.

2.7 Potrebni so torej nujni in obsežni finančni posegi, da bi zmanjšali gospodarske posledice nedavne krize ter da bi postala gospodarstva držav članic bolj prožna in bolj pripravljena na prihodnost.

2.8 Gospodarske prednostne naloge bi morale biti naslednje:

- 1) ljudem je treba zagotoviti ohranitev zaposlitve, tudi če so v karanteni ali prisiljeni ostati doma;
- 2) vlade bi morale finančno podpreti javne in zasebne ustanove, ki podpirajo ranljive skupine državljanov;
- 3) mala in srednja podjetja bi bilo treba zaščititi pred bankrotom (veliko manj očitna je potreba po davkoplačevalskem denarju za podporo velikim nefinančnim družbam);

⁽⁷⁾ <https://ourworldindata.org/grapher/total-deaths-covid-19>

⁽⁸⁾ Svetovna banka, Svetovni gospodarski obeti, junij 2020.

⁽⁹⁾ P. Koundouri: Delovni dokument univerze za ekonomijo in podjetništvo v Atenah, 2020.

- 4) s povečevanjem deleža nedonosnih kreditov bodo potrebne politike v podporo finančnemu sistemu;
- 5) sprejeti bi bilo treba svežnje, ki so primerljivi z izgubo BDP zaradi krize.

2.9 Komisija zdaj predlaga okrepitev proračuna EU za takojšnjo pomoč pri odpravi gospodarske in socialne škode, ki jo je povzročila pandemija zaradi COVID-19, spodbuditev okrevanja in pripravo na boljšo prihodnost naslednje generacije. Da bi okrevanje postalo trajnostno, enakomerno, vključujoče in pravično za vse države članice, Evropska komisija predlaga oblikovanje novega evropskega instrumenta za okrevanje, ki bi bil vključen v močan, sodoben in prenovljen dolgoročni proračun EU. Vodilna pobuda evropskega instrumenta za okrevanje je mehanizem za okrevanje in odpornost⁽¹⁰⁾.

3. Splošna načela mehanizma za okrevanje in odpornost ter instrument za tehnično podporo

3.1 EESO zelo pozdravlja in podpira predlagani mehanizem za okrevanje in odpornost (v nadaljnjem besedilu: mehanizem) ter instrument za tehnično podporo (v nadaljnjem besedilu: instrument), katerih cilj je ponuditi obsežno finančno podporo za javne naložbe in reforme, zlasti na področju zelenega in digitalnega prehoda, s katerimi bodo gospodarstva držav članic postala odpornejša in bolje pripravljena na prihodnost. S to podporo bodo države tudi hitreje in učinkoviteje premagale posledice pandemije.

3.2 EESO je zelo zaskrbljen zaradi gospodarskih posledic pandemije v državah članicah, zlasti glede stopenj povečanja brezposelnosti, ki je v nekaterih južnih državah članicah EU med mladimi dosegla celo 33 %, in porasta revščine.

3.3 EESO se strinja, da je verjetno pandemija najhujši gospodarski šok od svetovne gospodarske krize v 30. letih 20. stoletja, saj ima uničujoče posledice za več milijonov evropskih državljanov in podjetij ter bi seveda lahko poglobila gospodarski in družbeni razkorak, kar pomeni tveganje za veliko razdrobljenost⁽¹¹⁾.

3.4 EESO je že poudaril, da je nedavni gospodarski razvoj „v EU in euroobmočju neenakomeren in da napredek na področju konvergenca še vedno ni zadovoljiv. Poleg tega je vse kompleksnejši izziv za EU tudi vprašanje trajnosti“⁽¹²⁾.

3.5 EESO meni, da je „[e]vropsko povezovanje [...] na razpotju. Nedavna dolgotrajna gospodarska kriza in njene resne socialne posledice v več državah članicah so med drugim pokazale, da pomanjkanje ekonomske in socialne konvergenca med državami članicami in regijami ogroža politično trajnost evropskega projekta in vse njegove koristi za evropske državljane“⁽¹³⁾.

3.6 EESO meni, da bi bilo treba „[p]obude [...] dopolniti s krepitvijo konkurenčnosti evropskega gospodarstva, tj. njegove sposobnosti, da trajnostno povečuje svojo produktivnost in življenjski standard Evropejcev, hkrati pa postaja podnebno nevtralnno, zlasti s pomočjo raziskav, razvoja ter delavcev z več in boljšimi znanji in spretnostmi“⁽¹⁴⁾.

3.7 EESO meni tudi, da bi moralo biti „[d]oseganje odpornega gospodarstva in trga dela, ki sta gospodarsko, socialno, okoljsko in institucionalno trajnostna, [...] vodilno načelo politik, s katerimi se spodbujata navzgor usmerjena konvergenca in pravičnost pri prehodu na podnebno nevtralnno gospodarstvo (tj. gospodarstvo z ravnovesjem med emisijami in absorpcijo toplogrednih plinov), hkrati pa obvladujejo izzivi digitalizacije in demografskih sprememb“⁽¹⁵⁾. EESO poleg tega podpira poziv, naj se Evropska unija zaveže doseganju ogljične nevtralnosti do leta 2050 in naj v skladu s tem prilagodi svoj cilj zmanjšanja emisij toplogrednih plinov za leto 2030. V poročilu Programa ZN za okolje o emisijski vrzeli za leto 2019 je navedeno, da je treba odslej svetovne emisije vsako leto zmanjšati za 7,6 %, da bi se globalno segrevanje omejilo na 1,5 °C. To pomeni, da bo do leta 2030 skupni cilj zmanjšanja vsaj 68 %.

⁽¹⁰⁾ Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi mehanizma za okrevanje in odpornost, COM(2020) 408 final, 28.5.2020.

⁽¹¹⁾ Pripombe komisarja Gentilonija na tiskovni konferenci o mehanizmu za okrevanje in odpornost, sporočilo za medije Evropske komisije, 28. maj 2020.

⁽¹²⁾ UL C 47, 11.2.2020, str. 106.

⁽¹³⁾ UL C 353, 18.10.2019, str. 23.

⁽¹⁴⁾ Prav tam.

⁽¹⁵⁾ Prav tam.

3.8 Zato se EESO strinja, da bi moral biti glavni cilj mehanizma:

- 1) spodbujanje gospodarske, socialne in teritorialne kohezije Unije,
- 2) blažitev socialnih in gospodarskih posledic krize, ter
- 3) podpiranje zelenega in digitalnega prehoda, katerega cilj je podnebno nevtralna Evropa do leta 2050, in s tem prispevek k obnovitvi potenciala gospodarstev držav članic za rast v obdobju po krizi zaradi COVID-19 ob spodbujanju ustvarjanja delovnih mest in trajnostne rasti.

3.9 EESO poudarja tudi, da bodo te naložbe in reforme osredotočene na izzive in potrebe, povezane z zelenim in digitalnim prehodom, s čimer se bo zagotovilo trajnostno okrevanje.

3.10 Zdaj je splošno priznано, da imajo zelene spodbujevalne politike prednosti pred tradicionalnimi fiskalnimi spodbudami in da imajo podnebno pozitivne politike tudi vrhunske ekonomske značilnosti. Zeleni gradbeni projekti, na primer naknadna vgradnja izolacijske opreme ali infrastruktura za obnovljive vire energije, lahko prinesejo večje multiplikacijske učinke zaradi nižjih dolgoročnih stroškov energije in posrednih vplivov na širše gospodarstvo.

3.11 EESO se strinja, da je poleg namenjanja sredstev za nadzor epidemije in ustrezne biomedicinske raziskave ter vlaganja v varnost na mejah, varna potovanja in varno trgovino zdaj čas, da finančne institucije in vlade sprejmejo EU taksonomijo za trajnostne naložbe (2019), postopno opustijo fosilna goriva z uvajanjem razpoložljivih tehnologij obnovljivih virov energije, preusmerijo subvencije iz fosilnih goriv na zelene in pametne infrastrukturne projekte za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, vlagajo v krožna in nizkoogljična gospodarstva, preidejo z industrijskega na regenerativno kmetijstvo in vlagajo v prehransko varnost, spodbudijo evropske dobavne verige, zmanjšajo potrebo po prevozu in izkoristijo meje digitalne revolucije, hkrati pa zagotovijo varnost mrež IKT ⁽¹⁶⁾.

3.12 EESO se strinja z Mednarodno agencijo za energijo, da lahko prehod na čisto energijo z ambiciozno agendo za ustvarjanje delovnih mest in cilji v zvezi s podnebnimi spremembami, ki se jih doseže s posodobitvijo energetskega sistema, prispeva k zagonu evropskega gospodarstva. Glede na to, da vlade v tem kriznem obdobju neposredno ali posredno zagotavljajo več kot 70 % svetovnih naložb v energijo, so njihova dejanja pomembnejša kot kdaj koli prej. S politikami je mogoče aktivno usmerjati naložbe v energijo na bolj trajnostno pot, hkrati pa se energijska učinkovitost, obnovljivi vire energije in baterijsko shranjevanje energije postavlja v središče gospodarskega okrevanja. Programe spodbud v energetskih panogah bi bilo treba prednostno razvrstiti, da bi podprli sedanjo delovno silo, ustvarili nova delovna mesta in zmanjšali emisije. Mednarodna agencija za energijo ⁽¹⁷⁾ svetuje, da je treba graditi na razpoložljivih virih in razmišljati ambiciozno. Najlažje je razširiti tiste politike, ki temeljijo na sedanjih pravnih in institucionalnih strukturah.

3.13 EESO se popolnoma strinja, da bi moral mehanizem, vzpostavljen s to uredbo, prispevati k vključevanju podnebnih ukrepov in okoljske trajnosti ter k doseganju skupnega cilja, da bi bilo 25 % proračunskih odhodkov EU namenjenih podnebnim ciljem.

3.14 EESO je trdno prepričan, da bi moral mehanizem temeljiti predvsem na zagotavljanju nepovratne finančne podpore, da se državam, zlasti tistim z nižjimi dohodki na prebivalca in visoko stopnjo brezposelnosti, pomaga, da se ustrezno spopadejo s hudimi gospodarskimi posledicami pandemije, medtem ko bi morala posojila zgolj dopolnjevati nepovratno podporo. Dodeljevati bi se morala z dolgimi roki zapadlosti in po ugodnih obrestnih merah, ki veljajo za Unijo.

⁽¹⁶⁾ P. Koundouri: *Never Waste a Good Crisis: For a Sustainable Recovery from COVID-19 (Naj nobena kriza ne bo zaman: za trajnostno okrevanje po pandemiji COVID-19)*, april 2020.

⁽¹⁷⁾ Mednarodna agencija za energijo, <https://www.iea.org/>.

3.15 EESO podpira namen Komisije, da se izkoristi celotna moč proračuna EU za mobilizacijo naložb in predhodno zagotovitev finančne podpore v ključnih prvih letih okrevanja z istočasnim sprejetjem izrednega evropskega instrumenta za okrevanje v obsegu 808 984,090 milijona EUR (v tekočih cenah) in okrepljenega večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027.

3.16 EESO „poziva k izvajanju učinkovitih strukturnih reform, dopolnjenih z dobro usmerjenimi naložbenimi strategijami“⁽¹⁸⁾.

3.17 EESO se strinja z uvedbo samostojnega instrumenta za tehnično podporo, ki bo na voljo vsem državam članicam, kot naslednika programa za podporo strukturnim reformam⁽¹⁹⁾.

4. Priprava nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost ter njihova predložitev, ocena in roki

4.1 EESO meni, da je treba sredstva mehanizma čim hitreje zagotoviti državam članicam, ki pa bi jih morale učinkovito uporabiti, da bi kar najboljše izkoristile koristi mehanizma.

4.2 Države članice bi morale pripraviti nacionalne načrte za okrevanje in odpornost, ki določajo program reform in naložb za naslednja štiri leta.

4.3 EESO meni, da bi morali ti načrti obravnavati glavne izzive, s katerimi se soočajo države članice in ki so opredeljeni v evropskem semestru, na področjih, kot so konkurenčnost, produktivnost, izobraževanje ter znanja in spretnosti, zdravje, zaposlovanje ter ekonomska, socialna in teritorialna kohezija. Poleg tega bi morali zagotoviti, da bodo te naložbe in reforme ustrezno osredotočene na izzive, povezane z zelenim in digitalnim prehodom, da bi prispevali k ustvarjanju delovnih mest in trajnostni rasti ter zagotavljanju večje odpornosti Unije.

4.4 EESO meni, da je treba okrepiti sedanji okvir za zagotavljanje podpore malim in srednjim podjetjem ter jim zagotoviti neposredno finančno podporo z inovativnim orodjem, da se jih zaščiti pred bankrotom.

4.5 Vsak napovedani ukrep, zlasti ko gre za finančno podporo, mora biti dopoljen z jasnimi in za podjetja prijaznimi informacijami o tem, kakšna podpora je na voljo, kako lahko MSP učinkovito dostopajo do različnih finančnih instrumentov EU, ki so na voljo, s kom na ravni EU je treba navezati stik v primeru vprašanj, kateri nacionalni organi sodelujejo pri usmerjanju sredstev, na katere nacionalne akterje se lahko obrnejo MSP, kakšna je vloga nacionalnih bank in katere so njihove obveznosti. itd.

4.6 EESO meni, da je treba med tem procesom resno upoštevati vlogo in stališča socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe.

4.7 EESO je že predlagal „uvedbo pravila, v skladu s katerim država članica ne more prejeti finančnih sredstev, če pri odločanju o večletnih svežnjih reformnih zavez ne uporablja dosledno načela partnerstva ter ne vključuje dejansko socialnih partnerjev in organizacij civilne družbe“⁽²⁰⁾. Uporaba načela partnerstva je ključnega pomena za izvajanje reform na podlagi dejstev in povezanih z realnim stanjem gospodarstva vsake države članice“⁽²¹⁾.

4.8 EESO se strinja, da mora Komisija načrte oceniti na podlagi transparentnih meril, med drugim zlasti naslednjih: ali se pričakuje, da bo načrt učinkovito obravnaval izzive, opredeljene v **procesu evropskega semestra**, ali prispeva h krepitvi potenciala rasti ter gospodarski in socialni odpornosti države članice in k večji ekonomski, socialni in teritorialni koheziji, ali načrt vsebuje ukrepe, povezane z zelenim in digitalnim prehodom, in ali je ocena skupnih stroškov, ki jo je predložila država članica, razumna in verjetna ter sorazmerna s pričakovanim učinkom na gospodarstvo.

4.9 EESO meni, da bi bilo treba pri dodeljevanju sredstev upoštevati tudi konvergenčna merila⁽²²⁾.

⁽¹⁸⁾ UL C 47, 11.2.2020, str. 106.

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) 2017/825 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o vzpostavitvi programa za podporo strukturnim reformam za obdobje 2017–2020 ter o spremembi uredb (EU) št. 1303/2013 in (EU) št. 1305/2013 (UL L 129, 19.5.2017, str. 1).

⁽²⁰⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) št. 240/2014 z dne 7. januarja 2014 o Evropskem kodeksu dobre prakse za partnerstvo v okviru evropskih strukturnih in investicijskih skladov (UL L 74, 14.3.2014, str. 1).

⁽²¹⁾ UL C 237, 6.7.2018, str. 53.

⁽²²⁾ Prav tam.

4.10 EESO meni, da je smiselno naslednje:

- 1) Finančno podporo in ustrezne ukrepe, ki jih sprejmejo države članice v okviru mehanizma, bi bilo treba predhodno financirati do konca leta 2024, finančno podporo v obliki nepovratnih sredstev pa do konca leta 2022, in sicer vsaj v višini 60 % skupnega zneska.
- 2) Države članice bi morale najpozneje do 30. aprila predložiti načrte za okrevanje in odpornost v obliki posebne priloge k svojim nacionalnim programom reform.
- 3) Države članice bi morale imeti možnost, da 15. oktobra tekočega predložijo osnutek načrta, skupaj z predlogom proračuna za prihodnje leto.
- 4) Komisija in države članice bi morale v preostalih letih po letu 2024 pa do konca večletnega finančnega okvira (2027) spodbujati izvajanje ustreznih ukrepov na terenu in doseči pričakovano okrevanje v zadevnih gospodarskih in družbenih sektorjih ter spodbujati odpornost in konvergenco.

4.11 EESO poudarja, da mora biti na voljo dovolj časa, če želimo dejansko uresničiti in doseči cilje instrumenta. Poleg tega opozarja na nevarnost, da ciljev ne bo mogoče doseči, če bo prevladalo mnenje, da je za uresničitev načrta potrebno kratko obdobje.

4.12 EESO poudarja, da je potrebno hitro in učinkovito usklajevanje ukrepov med Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom in Evropskim svetom, da se preprečijo zamude, ki bi ogrozile uresničevanje ciljev mehanizma. Glede na kratek čas, v katerem je treba pripraviti in dokončati različne načrte projektov, se od držav članic zahteva takojšen in popoln odziv. Države članice bi morale tesno sodelovati z Evropsko komisijo za odobritev, spremljanje in zagotavljanje uspešnega zaključka projektnih načrtov, predloženih v okviru mehanizma. Predložitev, odobritev, spremljanje in dokončanje projektov bi bilo mogoče pospešiti z aktivnim vključevanjem svetovalnih podjetij iz zasebnega sektorja, ki imajo globalne izkušnje na ustreznih področjih.

4.13 EESO ponovno poudarja, da sta potrebni izmenjava primerov dobre prakse v EU in pospešitev birokratskih postopkov za dodeljevanje in izplačilo razpoložljivih sredstev, pri čemer Evropska komisija zagotavlja potrebno tehnično podporo ⁽²³⁾.

5. Instrument za tehnično podporo

5.1 EESO podpira stalne strukturne reforme, usmerjene v socialni in gospodarski razvoj, vključno s krepitvijo institucionalnih zmogljivosti za izboljšanje uprave. Te reforme morajo biti prilagojene posamezni državi in imeti demokratično podporo; izogniti se je treba univerzalnemu pristopu za vse države članice ⁽²⁴⁾.

5.2 EESO se strinja, da bi moral biti cilj instrumenta tehnične podpore spremljati nacionalne organe držav članic, ki so zaprosili za pomoč, na različnih stopnjah ali v različnih fazah procesa reform.

5.3 EESO poudarja, da bi moral instrument za tehnično podporo podpreti organe držav članic v prizadevanjih za oblikovanje reform v skladu z njihovimi prednostnimi nalogami in krepiti njihove zmogljivosti za razvoj in izvajanje reformnih politik ter strategij. Poleg tega bi morali organi izkoristiti primere dobre prakse in primerljivih držav.

5.4 EESO se poleg tega strinja, da lahko instrument za tehnično podporo učinkovito dopolni svežnje ukrepov, ki jih predlaga Komisija za odpravo gospodarske škode, povezane s pandemijo zaradi COVID-19.

V Bruslju, 16. julija 2020

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Luca JAHIER

⁽²³⁾ Prav tam.

⁽²⁴⁾ Prav tam.